

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

1000 София, бул. "Княз Дондуков" № 52 Телефон: (02) 98591 Факс: (02) 9870827

Дата 20.00.91

Изх.№ 11 04 131

ДО
ТЕРИТОРИАЛНА ДИРЕКЦИЯ НА
НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРИХОДИТЕ

ДИРЕКЦИЯ „ОБЖАЛВАНЕ
И ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛНА ПРАКТИКА”

Относно: изменения и допълнения в Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица и Наредбата за елементите на възнаграждението и за доходите, върху които се правят осигурителни вноски

На основание чл. 10, ал. 1, т. 10 от Закона за Националната агенция за приходите изразявам следното становище:

1. С Постановление № 79 от 29 Март 2013 г. (Обн. ДВ, бр. 33 от 05.04.2013 г.) са направени следните изменения и допълнения в Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица

1.1. Прецизиран е чл. 1, ал. 5, т. 2 от наредбата, в резултат на което разпоредбата придобива следната редакция: „за която подлежат на облагане с патентен данък и не са еднолични търговци”. По същество не се променят лицата, които на основание тази точка се считат за лица, упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност по регистрация (самоосигуряващи се лица по смисъла на Кодекса за социално осигуряване). Изменението е в сила от 1 януари 2013 г.

1.2. В чл. 1, ал. 6 от наредбата е създадено изречение второ, което гласи следното: “За лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от Кодекса за социално осигуряване, на които е отпусната пенсия осигуряването възниква от датата, посочена в декларацията по чл. 1, ал. 2, но не по-рано от 1-во число на месеца, през който е подадена.” По този начин пенсионерите могат да се осигуряват по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) за периоди, за които са подали в срок декларацията по чл. 1, ал. 2 от наредбата (Декларация за регистрация на самоосигуряващо се лице - Окд-5) – от 1-во число на месеца, през който е подадена. Допълнението е в сила от 09.04.2013 г.

1.3. Разпоредбите на чл. 2, ал. 1 и ал. 2 от наредбата са преведени в съответствие с промените в Данъчно-осигурителния процесуален (ДОПК) и КСО на основание на които от 01.01.2013 г. вноските, задълженията и лихвите за ДОО се превеждат по банковата сметка за приходи на централния бюджет. В тази връзка е заличено последното изречение в ал. 3 на чл. 2, от наредбата, което гласеше, че *промяната на основанието или идентификационния код, по който се провежда осигуряването, се декларира по реда на чл. 1, ал. 2.*

Промените са в сила от 1 януари 2013 г.

1.4. Изменен е чл. 3, ал. 1 от наредбата в резултат на което срокът, до който се внасят авансово дължимите месечни осигурителни вноски от самоосигуряващите се лица по смисъла на КСО е приведен в съответствие с промените в кодекса. Осигурителните вноски за самоосигуряващите се лица се внасят до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се дължат. Изменението е в сила от 1 януари 2013 г.

В тази връзка е заличена ал. 2 на чл. 3, от наредбата, според която ако към 10-о число на месеца лицата се намират във временна неработоспособност, те могат да внесат авансово дължимите месечни осигурителни вноски до 10-о число на месеца, следващ месеца, през който е изтекъл срокът на неработоспособността. Това означава, че и за тези лица осигурителните вноски се внасят до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се дължат. Промяната е в сила от 09.04.2013 г.

1.5. В сила от 1 януари 2013 г. е прецизирана и допълнена разпоредбата на чл. 11, ал. 2 от наредбата. По същество не се променя реда за внасяне на вноски от самоосигуряващите се лица, които полагат труд без трудово правоотношение. Самоосигуряващите се лица внасят осигурителните вноски върху доходите от работа без трудово правоотношение по реда на чл. 6, ал. 8 от КСО.

1.6. Предвид създаването на ал. 9 към чл. 4 от КСО заглавието на Раздел II от наредбата е изменено по следния начин: *“Обществено осигуряване на лицата, изпратени на работа в чужбина и на лицата по чл. 4, ал. 9 от Кодекса за социално осигуряване”*. Изменението е в сила от 1 януари 2013 г. Лица по чл. 4, ал. 9 от кодекса са съпрузите на лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1 и 4 от КСО, които са избрали да се осигуряват по свое желание и за своя сметка за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт и за общо заболяване и майчинство, когато с тяхно съгласие участват в упражняваната от тях трудова дейност и не са осигурени по чл. 4, ал. 1 и/или чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4, и/или чл. 4а от кодекса.

1.7. Променен е определеният в чл. 13, ал. 2 от наредбата срок до който се внасят осигурителните вноски за лицата по чл. 13, ал. 1 от наредбата (работещите в чужбина по трудово правоотношение с български работодатели). Осигурителните вноски за тези лица се внасят до 25-о число на всеки календарен месец, следващ месеца, за който се отнасят. Изменението е в сила от 1 януари 2013 г.

Отменени са ал. 3 и ал. 4 на чл. 13 от наредбата. Въпросните разпоредби уреждаха осигуряването на лицата, изпратени за участие в международни мисии по реда на Закона за Министерството на вътрешните работи служители за времето, през което ползват неплатен отпуск. Промяната е в сила от 1 май 2013 г. В тази връзка в чл. 19 от наредбата са отменени думите „чл. 13, ал. 4“.

1.8. В чл. 14 от наредбата са заличени думите *“по върху не повече от максималния месечен размер на осигурителния доход, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година”*. По този начин разпоредбата е прецизирана, тъй като се отнася до валутата върху която се изчисляват осигурителните вноски за лицата по чл. 13, ал. 1 от наредбата (работещите в чужбина по трудово правоотношение с български работодатели), а не до осигурителния доход, който се определя по общия ред, предвиден в КСО. Промяната е в сила от 1 януари 2013 г.

1.9. В чл. 16 от наредбата е създадена ал. 2 с която се въвежда задължение за лицата по чл. 16, ал. 1 (лица, изпратени на работа в чужбина от български посредник, които са избрали да се осигуряват за своя сметка за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт) да декларират пред посредника започването и прекратяването на осигуряването. С новата разпоредба е определено, че осигуряването възниква от датата, посочена в декларацията, но не по-рано от 1-во число на месеца, през който е подадена. Допълнението е в сила от 09.04.2013 г.

В чл. 17, ал. 2 от наредбата е създадено изречение второ и трето. С новото изречение второ се въвежда задължение за лицата по чл. 17, ал. 1 (лица, работещи в международни органи или организации със съгласието на компетентните български държавни органи, които са избрали да се осигуряват за своя сметка за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт) да декларират пред съответния държавен орган започването и прекратяването на осигуряването. С новото изречение трето е определено, че осигуряването възниква от датата, посочена в декларацията, но не по-рано от 1-во число на месеца, през който е подадена. Допълнението е в сила от 09.04.2013 г.

Предвид тези допълнения, в Преходните и заключителни разпоредби от наредбата е създаден нов § 5, съгласно който лицата по чл. 16 и 17, които са заявили писмено желанието си за осигуряване за времето преди 1 януари 2013 г., но не са внесли дължимите осигурителни вноски, могат да ги внесат в срок до 31 декември 2013 г.”.

1.10. Променен е определеният в чл. 17б, ал. 2 срок до който се внасят осигурителните вноски за лицата по чл. 17б, ал. 1 от наредбата (съпрузите на лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1 и 4 от КСО, които са избрали да се осигуряват по свое желание и за своя сметка за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт и за общо заболяване и майчинство, когато с тяхно съгласие участват в упражняваната от тях трудова дейност и не са осигурени по чл. 4, ал. 1 и/или чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4, и/или чл. 4а от кодекса). Осигурителните вноски за тези лица се внасят до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят. Изменението е в сила от 1 януари 2013 г.

В тази връзка и във връзка с отмяната на чл. 3, ал. 2 от наредбата е заличено изречение второ на чл. 17б, ал. 2 от наредбата, според което ако към 10-о число на месеца лицата по чл. 17б, ал. 1 се намират във временна неработоспособност, осигурителните вноски могат да се внесат до 10-о число на месеца, следващ месеца, през който е изтекъл срокът на неработоспособността. Това означава, че и за тези лица осигурителните вноски се внасят до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се дължат. Промяната е в сила от 09.04.2013 г.

1.11. Променен е определеният в чл. 18 от наредбата срок до който се внасят осигурителните вноски за:

- лицата по чл. 16 от наредбата (лица, изпратени на работа в чужбина от български посредник, които са избрали да се осигуряват за своя сметка за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт);

- лицата по чл. 17 от наредбата (лица, работещи в международни органи или организации със съгласието на компетентните български държавни органи, които са избрали да се осигуряват за своя сметка за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт);

- лицата по чл. 17а от наредбата (съпругите/съпрузите на дългосрочно командировани служители в дипломатическа служба по време на задграничния мандат, които са избрали да се осигуряват за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт).

Осигурителните вноски за тези лица се внасят до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят, или авансово по реда на чл. 3, ал. 5 от наредбата.

Промените са в сила от 1 януари 2013 г.

1.12. Във връзка с изключване от 01.01.2013 г. на докторантите от лицата по чл. 4 от КСО е отменен чл. 19а от наредбата. Промяната е в сила от 1 януари 2013 г. Времето на докторантурата, определено в нормативен акт за лицата, придобили образователна и научна степен „доктор”, е добавено към периодите по чл. 9а от КСО (Зачитане на осигурителен стаж със заплащане на осигурителни вноски от лицата).

1.13. Изменен е чл. 20, ал. 4 от наредбата в резултат на което срокът, до който се внасят вноските за морските лица по смисъла на КСО е приведен в съответствие с промените кодекса. Осигурителните вноски за морските лица се внасят от работодателя до 25-то число на месеца, следващ месеца, през който е положен трудът. Изменението е в сила от 1 януари 2013 г.

2. С Постановление № 81 от 29 Март 2013 г. (Обн. ДВ, бр. 33 от 05.04.2013 г.) в сила от 1 януари 2013 г. са направени следните изменения и допълнения в Наредбата за елементите на възнаграждението и за доходите, върху които се правят осигурителни вноски

2.1. Изменени и допълнени са ал. 5 и ал. 6 на чл. 1 от наредбата с оглед привеждане на тези разпоредби в съответствие с промените от 01.01.2013 г. в т. 7 и т. 8 към ал. 1 на чл. 4 от КСО. Промените в т. 7 и т. 8 към ал. 1 на чл. 4 от КСО не въвеждат промени по същество по отношение на лицата, които подлежат на осигуряване на това основание от кодекса.

2.2. В ал. 8, т. 10 от наредбата са заличени думите “и сумите за предметни и парични награди по чл. 88, ал. 3 от Закона за държавния служител”. Промяната е направена във връзка с отмяната на чл. 88, ал. 3 от Закона за държавния служител.

2.3. Изменен е чл. 1а, ал. 1 от наредбата с оглед привеждане на тази разпоредба в съответствие с промените от 01.01.2013 г. в чл. 9, ал. 3, т. 1 от КСО. За осигурителен стаж по тази точка от КСО се зачита и времето, през което лицата са отстранени и впоследствие възстановени на работа по реда, определен в специални закони.

2.4. Разпоредбата чл. 4 от наредбата придобива следната редакция: *“Когато лицето работи по допълнителен, по втори трудов договор, по договор по чл. 114 от Кодекса на труда или без трудово правоотношение, декларира пред осигурителите дохода, върху който се дължат осигурителни вноски по всеки от договорите.”* По този начин разпоредбата е прецизирана, тъй като се отнася до дохода върху който се дължат, а не върху който са направени осигурителни вноски по всеки един от договорите.

ЗА ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА НАП:

/БОЙКО АТАНАСОВ/